

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, Mártzius' 7-dikén, 1820.

NB. NB. NB. — Hogy annál inkább szembe tűnyék, ide az Ujság' elejére tettem ezen megjegyezni valókat: Ha valamelyik T. Olvasómnak újságborítékján a' neve vagy titulusa csak egy betűben is hibásan vagy nem kedve szerént volna nyomtatva, kérem; tudósítszon, én azonnal mást nyomtattatok. Azon Urakat, kik nékem tavaly a' Tiszti Kalendáriumhoz tartozó névtaistromoknak felküldése által, segítségül voltak, arra kérem, hogy vagy magok irjanak hozzám, vagy irassanak, s adják vagy adassák tudtomra, melyik Olvasómhöz, vagy hova, mi módon küldjek számokra egyegy ilyen Kalendáriumot, mert egyenesen magokhoz, minthogy Ujságjok nem jár, nem küldhetek; kérem Tisztelt Olvasóimat, hogy ha veszik észre, hogy szomszédságaiban oly érdemes Urak vagy aszszony-ságok találtnak, kik ily Kalendáriumot szerezni kívánnak, nékem hírül adni vagy adatni ne terheltesse nek, mert én, azonnal helyekbe küldöm, 2 forintért, mely Kalendárium, mint nem soká bővebben kihirdetem, annyival kedvesebb lehet, hogy ez a' Kurir mellett, Olvasóim' számára ingyen, folyó munka leszen, azaz: minden esztendőben meg fog jelenni T. Olvasóimnál; Utoljára azt is jónak tartom megemliteni, hogy Magyar Kurirt, ha kinek tettzik, még most is rendeltesse, akár a' múlt Januárius' kezdésétől fogva a' jövő Junius' végéig, akár Aprilistől fogva a' jövő három fertály esztendőre. — A' kik a' M. Kurirnak valamivel tartoznak, tisztelettel kérettetnek, hogy azt, azon úton, mellyeken szokták, mennél előbb felküldeni ne terheltesse nek. A' Kurir eljár a' maga' utján és kötelességében.

Pánczél Dánieli

Frantzia Ország:

Fitzjames Pair és Herczeg, a' Párisi lovas nemzeti sereg' Legiójának Oberstere, ily hathatós parancsolatot intézett Febr. 18-dikén az alattalévkökhöz: — „A' sírásívás nem elég; készen kell állanunk, hogy kézzel nyuljunk a' dologhoz, hogy új bűnhódéseket megelőzhessünk, mellyekkel már elég vakmerő mérészséggel fenyegettetünk. Meghivom fő- és al-tisztjeinket s a' katonákat, hogy buzgóságó-

kat s vigyázóságokat duplázzák. Mint hogy a' vezérlésem alatt lévő sereghöz tartozó emberek imittamott és oly messze laknak, hogy őket hirtelen összehgyűjteni nagyon bajos, által láthatják ezen Urak, hogy ily criticus időben, midőn kétségen kívül minnyájoknak szomorúságot okozna, ha magokat Királya' és Princei' védelmezésére fel nem áldoznák, nagyon szükséges legyen az, hogy mikor szállásaikról kimennek, otthon megmondják, hogy, ha az alatt véletlen pa-

rancsolat érkezne hozzájuk, hol legyenek megtalálhatók. Én esmerem azt azt a jó tüzet és indulatot, mellyek a vezérlésem alá tartozó sereget lelkesítik, 's meggyőződött vagyok affelől, hogy ők, lármáramodván, minden késedelem nélkül felfegyverkezve és ló háton tüstént megjelennek a Dauphin nevű utszának 3-mas számmal jegyzett piacznán, a nélkül, hogy parancsolatot kapjanak. Juthat eszébe ezen seregnek, hogy én néki négy esztendőknél előtte megigértem, hogy alkalmatosság adván magát elé, én ötet egyenesen a veszedelem közepébe vezérlém. Megtartom szavamat; a sereg hozzám számot tarthat; én is számot tartok hozzá. A fiamat Fitzjames Jakobot is beirattam ezen sereg közemberei közzé. A fiú még ifjú; de van vére, hogy a Király védelmezésére kiontsa."

Azon Királyi testőrző seregeknek száma, mellyek a Thüillériában strázsálnak, egyharmad részszel megszorítottatott. — Febr. 20-dikán reggeli falatozásra hívta magához a Király azon Marschallait, kik a Királyi testőrző seregnek Generál-Majorjaik. Azt jegyezték-meg (így szoll a Gazette-de-France) hogy ő Felsege ezen alkalmatossággal nem volt oly jól, mint közönségesen szokott lenni.

Louveiről ily leírást adott ki a Frantzia Aristarque: — „Louvel 36 esztendősen lehet; középszerű magasnál kisebb; nem éppen oly kedvetlen tekintetű, mint eleintén beszélték felőle; arczatvonásai közönségesek, de nem durvák, szemei barnáslók. Nincsen ugyan belső kiformaltsága: de a beszédje még is elárul annyi neveltséget, mennyi a legalsóbb rendű emberekben ritkán találtatik. Könnyű beszédű, hanem beszédjében gyakran ejt afféle hibákat, mellyek a nemtanult

embereknél közönségesek. Katona soha se volt, csak, mint nyereggyártó, úgy tartózkodott esztendőig a Frantzia ármádnál; ott volt az Austerlitz csatában is. Mondja, hogy a most elkövetett gyilkosságot, a Király személlye ellen már 1814-ben el akarta követni, csak azzal hibáztatá el, hogy szerencsére a Király kiszállítását követett napon érkezett meg Calaisba. Azután azt tette fel magába, hogy előbb valamelyik Princzet ölje meg. Ezen plánizálás közben útját Elba szigetére vette, hogy azon embert lássa, kit Istennek tartott. Onnét visszajövéen néhányféle gyilkos plánumot csinált, de egygyet se vett munkába, míg végre a Száz napoknak elkövetkezése mind ezekről elvonta, egy kevés idejig, elméjét, míg végre a Királyi familiának második versbéli visszatérése az ő ez ellen való gyűlölségét még jobban felelevenítette 's ötét abban megerősítette. Azután meg nem szünt a Princzek után leselkedni, 's végre ezek közül is meghatározott módon Princz Berryt vette észbe. Midőn a csatában arról beszéltetve vette, hogy gyilkossága által melly nagy búban hab merítette ezen Királyi Udvar, úgy látszik, hogy csak a megöletett Princz szerencsétlen ifjú özvegyének szomorú sorsa által illetetik meg valamennyire, de ez is csak valami durva és nyugott elmével való megilletődés. Azt mondja, hogy azolta, hogy ezen gyilkosságra magát elhatározta, nem aludt nyugodalmasabban, mint a gyilkosságot követett 3-dik (ugymint szerdára viradott) éjjel. Oly nagy megelégedést mutat találni gonosz cselekedetben, hogy Ravallacról megvetéssel beszélvén ötöt gyáva fanatikusnak nevezzi, mint a ki valami efféle gondolatnak elintézésére alkalmatlan lévén, csak azt hajtotta végre, a mit mások kigondoltak.

de végrehajtását magok nem mérészelették megpróbálni. Az a feltétel, hogy részes társai volnának, önn' maga eránt való szeretetét bántani látszik; azt mondja hogy nem tudja megfogni, hogy azok, kik az ő kikérdezésében foglalatoskodnak, miért ily állhatatosok ezen feltételben; s ezen okoskodásnak iparkodik hitelt szerezni, hogy ő telyességgel nem tudhatván azt előre, hogy czélzását mikor és mi módon hajthatja végre, tehát ezt telyességgel nem bízhatta a' mások halgatóságára, kik ezen titkot, az ennek kibeszéllésétől remélt nyereségért könnyen elárulhatták volna. Panaszolkodik, hogy a' borotválkozást, kétszer egy héten, mint eddig szokott volt, nem engedik. Képzeli, azt mondja, hogy miért tilalmazzák, holott fölöle azt feltenni, hogy magát életétől meg akarná fosztani, nem lehetne, minthogy ötet az önn' gyilkosság megfosztaná attól a' ditsősségtől, mellyet néki, tulajdon gondolkodása szerint, a' halállal való büntetetés-ígér. Azt a' keménységet, mellyel, mint mondja, véle a' tömlőczben bännak, bizonyos nemű tortúrának nevezi, melly által oda czéloznának, hogy az ő testi és lelki ereje gyengitessék. Kérdeztetvén, hogy honét vette volna az (Elbába) s egyéb utazásokra kívántatott pénzt? úgy felelt, hogy mértékletes életü lévén, napjában alig volt egy tallerra szüksége, következésképpen sokkal többet keresett, mint a' mennyit elköltött. Ugy látszik, hogy abból a' félelemből, hogy részegkorában el találja maga magát árulni, józansághoz szoktatta magát. Vad, nyughatatlan, és titkait magában tartó ember lévén, ritkán ment közönséges helyekre, soha semmi beszédbe belé nem elegyítette magát, s nem volt soha se' barátja se' szeretője. Azon tudósításról, mellyek fe-

lölle, az Ujságlevelekben találtatnak, megkérdetvén indenkor pontos magyarázatokat tesz. A' Drapeau-blanc (Féjér-Zászló) nevű újságnak emez átkozott tudósítását, hogy Herczeg Decazes, még Gróf és Minister korában mindjárt Louvel megfogattatása után hozzá közelitvén, véle egyedül lassan és titkon beszélt volna, maga Louvel akképpen magyarázta-meg, hogy tölle azt kérdezte Gróf Decazes Ur, hogy nem volt-e a' tör megmérgecsitve, melly egy oly kérdés, hogy ha azt felszóval találta volna a' Gróf hozzá intézni, és ha ő arra azt felelte volna, hogy meg volt mérgecsitve: úgy ennek szükségesképpen rosz következtetést kellett volna a' Princzre nézve okozni. A' tört még Rochellében csináltatta, mint mondja, oly szín alatt, hogy a' nyereggyártósághoz kívántatna. A' szállásán sem a' Contract-Sociált, sem a' Liberális Ujságlevelekből kisczemelt irásokat, mint némelly írók eleintén erősítették, meg nem találták. Nem találtak nálla egyéb irást, csak a' Constitutziót, de ezt is minden jegyzések nélkül. —

Louvelnek minden rokonsága, attyának egy testvéréből és egy leány testvéréből áll. Az nap, melynek estvéjén a' gyilkosságot elkövette, ezeknél ebédlett. Ezen hugánál is tettek, mint mondják, házi vizsgálódást, de nem találtak semmit nálla. Ezen személy úgy megilletődött testvér, bátyjának gyilkossága által, hogy más nap meghalálozott belé. — A' Moritörön kívül, a' ki tagadja, más néhány Frantzia Ujságok erősítik, hogy Párisban a' Szabad Kömiveseknek egygyilk lozsijában vizsgálódás tartatott. A' ház előtt és körülette számos gyalog katonaság állott. Hasonlóképpen számos katonaság lepte volt meg 15-dikben dél előtt 10.

órákor Nicols nevű csaplárosnak házat is. Se' ki se' be nem bocsátottak senkit. A' történetnek szemlélésére sok nép gyülekezett össze, de az okot, hogy mind ezek miért történnyenek, senki se' tudta.

A' Ribecourti Polgármester kihirdette, hogy nem igaz, hogy valami idegen, ki akkor, mikor Princz Berry meggyilkoltatott, ott utazott által, az ő megölettetéséről beszéllett volna. — Hanem azt mint igazat úgy írják, hogy Troyesben Lacombenevű politziai tiszt elfogatattván Párisba vitetett, azért, hogy a' Princz Berry halálát hallván, irtóztató beszédre fokadott és azt is mondta, hogy ő ezen összeesküvésről már három hetek előtt tudósittatva volt.

A' Princz Berry holt teste Febr. 22-dikén elvitetett fényes rangjához illő halotti pompával a' Frantzia Kir. Familia' temető helyére S. Denisbe, a' melly utolsó tiszteletnek megtételében az Orleánsi Princz' viselte a' Király' képét. — Febr. 19-dikén mind két kamarának számos tagokból álló Követségei a' Louvre épületében voltak a' Princz holt testének szentelt vízzel való meghintésére. — Arról a' szempillantatról, melyhen a' Princz meggyilkoltatott, ezt jegyzik-meg: „Mikor a' Princz az Operaházból kilépett, 's az ott álló Strázsacsoport fegyverével néki tiszteletet tett volna, ekkor dőfte-meg a' gyilkos túlfelőlről, 's azzal megfutamodott. Az egygyik strázsza ezt eszébe vévén fegyverét elvetette, 's a' gonosznak utánna futott, a' kit egy Paulmier nevű kávéslégény, karjait előtte kiterjesztvén, élete' veszedelmével a' futásban megátolt vala. A' katona neve Desbicz.

Egy Párisi levélben azon környürlások irattatnak-le hosszasan, mellyek a' Fő Ministernek Gróf Decazesnek a' Ministerségről lett lemondását megelőzték. Az

adatik' elő ezen levélben hosszasan, hogy akkor mondott-le a' Ministerségről, midőn látta, hogy sem az Ultra sem a' Liberalis, sőt a' mi több, még a' Ministeripadon ülőknek is nagy része, nem akarják azon két jóvallásoknak pártját fogni, mellyek közzül az egygyik a' személyes másik az Ujságokat illető, eddig fennállott, szabadságnak megszorítását tárgyazná. Mondják, hogy mind az Ultra mind a' Liberális Fők megegygyeztek benne, hogy nem fogják pártját ezen jóvallásoknak. A' mi azon Biztosságokat illeti, mellyekre a' Pairek' kamarájában az Ujságleveleket, a' Követek' kamarájában pedig a' személyes szabadságot illető jóvallásoknak megvígáltatása bízott vala, ezek már mind ketten megkésztették a' magok vélekedéseiket, és, mint közönségesen erősítik, mind kettőjük a' jóvallásoknak visszavetetését tanácsolják. — A' mi a' Választási törvényen tétetődni jóvallatott változásokat illeti, ezekről még nem írják, hogy micsoda vélekedéssel legyen erántok a' Biztosság, melynek elejébe adatott.

Generális Sarrazint, kita' két feleségtartásért megítéltek, minekutánna a' Becsületlegiói czimertől megfosztották volna, nyolcz más gonosztévőkkel egygyütt Febr. 21-dikén a' pellengérrre kiállították, 's végre a' Hohér az F betűt reá sütötte. Nem akarván kimenni a' tömlöczből, megkötözve vitték-ki, 's kün is a' pellengérrhez kötözve állotta-ki a' meghatározott időt.

Nagy Britannia.

Febr. 18-dikán oly Jóvallást vittek a' Ministerek a' Parlamentumnak mind két házai elejébe, hogy a' Király IV-dik György, jónak találja, a' törvényekkel megegygyezőleg, az attyának III-dik

Györgynek meghalálozására nézve, a mostani Parlamentumot haladék nélkül elosztalni, és újnak összehívattatását rendelni. Egyszermind meghívta ő Felsőége mind a két házat, hogy elosztások előtt tegyenek oly határozást, hogy a Státusnak az új Parlamentum' összehgyüléséig szükséges költsége legyen. —

A' Ministeriumi tanácsban nagyon nevezetes és kényes tárgy fordult elé, a' melly Londonban néhány Ujságleveleknek arra adott vala alkalmatosságot, hogy Febr. 16-dikán azt írják, hogy az egész Ministerium elbucsuzván, más Ministerium fogna helyébe váloztatni. A' Ministeri Kurir azonközben, Februar. 17-dikén ezen újságoknak nem csak ellent mondott, hanem azon okot is, (mert volt valóságos ok és fundamentum) elő beszéltte, melly ezen hirre alkalmatosságot szolgáltatott. A' Kurir' előadásának summás de velős foglalata ennyiben áll: A' Királynak elválsztatása volt a' Ministeri tanácskozás' tárgya. Az ezen tanácsot megelőzőtt szombaton egy Kabinéti Rendelés által kihirdettetett vala, hogy a' templomokban csak a' Királyért és Királyi familiáért kellessék imátkozni. A' Királyné nem említettett. A' törvénytudók azonban nem találták lehetségesnek az elváltást, 's ezen vélekedésben a' Ministerek is minnyájan meggygyezvén, ez a' Királlyal közöltetett volna, de az ő Felsőége helybehagyását meg nem nyervén — innét a' következett volna (de a' mit már csak a' hir 's némelley írók tettek hozzá), hogy a' Ministerek elbucsuztak volna — „Mi ellenben (ezek már a' Kurir' szavai,) valamint azt meghiszzük, hogy a' vélekedés' dolgában nagy különbözés volt, úgy tudjuk, hogy a' Király a' maga törvényes 's Constitutzionalis Tanácsosai' itéletének, a' maga tulajdon érzékenységét 's ohajtásait,

mellyek ily esetben másoknál akárkiknél is éppen ezek lettek volna, feláldozta — és így semmi Ministeriális változások nem fognak törtönni, sőt az is igaz, hogy még egyik Minister se kérte a' maga elbotsáttatását. Egy Ujságunk tehát ellenmondhatatlanul, de egészszen szükségtelenül tevén ezen nyilatkoztatást: „Ezen Országnak Királya a' maga tulajdon személyére nézve semmi kivétetődést nem kívánhat az Ország' törvényei alól.“ — Meg kell gondolnunk, hogy az is igaz más felől, hogy a' Királynak is jussa van éppen ugyan ezen törvények által való oltalmaztatáshoz. Tegye magát akár ki a' Király' helyébe, mi azt kérdjük, hogy ugyan nem iparkodna-e ő is azon, hogy megtudhassa, hogy telyességgel nincsen-e semmi olyan eszköz, a' melly néki könnyebbülést szerezhetne? —

Irlandiában azon nyughatatlanok, a' kik magokat pántlikás embereknek nevezik, uaponként számosabbak 's magok iparkodóbbak. Miben álljon a' plánumjok ezt csak néhány főbbeik tudják. Mikor éjjel valakinek háza előtt megjelennek 's a' vezérjek bekopogtat, a' házból azonnal minden férjfunak ki kell állani az ajtó' elejébe, külömben a' vendégek betörnek az ajtókat. A' ház' Urát azután megesketik, hogy közölök senkit nem esmér, 's őket nem fogja öldözni, és hogy ez vagy amaz meghatározott éjjel valamelly bizonyos helyen meg fog jelenni. Ha ígérétét nem telyesíti, rutul bánnak véllé. Ezen helyen ismét megesküszik, és 10 pencét tesszen-le; melly után oly utasítással bocsáttatik-el, hogy azután ő is verbuálni fog. A' lakosok nagyon félnek tőlök, melyre nézve éjjelenként ritkán hállnak otthon, hanem itt-ott a' kertek mellett, berkeben, 's t.

A' III-dik György Király temetése Febr. 16-dikán este 10 és 11 óráköz

ment véghez. Londonnak majd minden lakosai a templomokban imádkoztak, vagy a Windsori út körül állottak. A temetési pompát a Yorki Hercege vezérelte. A birodalom sok nagy tisztjein kívül jelen voltak a régi és új Udvarnak minden Udvarnokjaik, Clarence, Sussex, Gloucester, és Coburg Princzekkel egygyütt. Nagy Britannia és Hannovera koronáikat bársóny párnákon vitték.

Spanyol Ország.

Az itt folyó lármákról most keveset találunk a Párisi, Londoni, 's Bordeauxzi Ujságlevelekben: de úgy látszik, hogy a dolgoknak mostani feszessége nem sokáig maradhat elpattanás nélkül. Proklamációkat gyakran adnak ki mind az Insurgens mind a Királyi vezérek. Irják, hogy G. Freyre, minekutánna az insurgenseket Leon szigetére beszorította volna, meghívta őket, hogy 48 óra alatt adják fel magokat, még pedig diszkrétóra. Riego ellenben azt cselekedte, hogy 2500 insurgensekkel a szigetről a Királyi seregek kordonnyán keresztül jött, 's Algesiráson, Rondán, és Malagán által útját Grenadának vette, hogy ott a népet fellázzaszsa. A Királyi vezér ekkor azon kezdett iparkodni, hogy az ő útját úgy elvágja, hogy többé a szigetre vissza ne mehessen. Mi lett a dologból nem tudják. A Bayonnébe érkezett hírek nagyon különböznek; némellyek szerint a Freyre seregétől 2500 ember által ment az insurgensekhez, és hogy ugyancsak

Freyre a vezérlése alatt lévő seregnek három Regementjeitől, minthogy hűséghez nem bízott, a fegyvert elvételte. Mások ismét másképpen beszélnék: de a Párisi Monitör szerint mind ezek semmi hitelt nem érdemelnek, és csak a hiteles, a mit ő hetenként kétszer Madridi Udvari tudósítások után kihirdet.

Némelly írók szerint insurgens G. Riego már vissza tért volna végre nem hajthatott expedíziójából 's magát a szigettel ismét összezecsatolni iparkodna, hanem a Freyre seregei Chiclanánál elállották az útját. — Már egy kis tengeri esetepate is történt a Pontales öbliben, Kadix és Leon szigete között. Jan. 31-dikén reggelt ezekben vették a Kadixi vezérek, hogy őt insurgens csajhák a tenger visszafolyása által meglepettettek 's fenékre akadtak: tehát, hogy majd a tenger kifolyása elkövetkeztén 's a fenékről felemeltetven Carrakkához vissza ne mehessenek, újakat a csatorna szájánál 11 csajhával elállották: az insurgens csajhások azonban oly okosok voltak, hogy evezéseseket nem a Carakha, hanem a Herrera csatornája felé vették, úgy, hogy a Kadixi csajhák csak az egy hátulevező Aktivitá nevű csajhát érhettek-be, a melly, heves ágyuzás után magát megadta, 's elfogott. A Királyi csajhákon egy ember esett őt megsebesedett; az Aktivitán is megsebesedett egy. — Ezen tudósítást a Kadixi Ujságból vette a Gazette de France.

Száz forint Huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Mártzius 3-dikán 251 $\frac{1}{2}$ — 4-dikén 250 $\frac{1}{2}$ — 6-dikán 250 — forintot.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Hirschfeld Felix.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Rimaszombatból Februarius 13-dikán 1820. — Tegnap napon itt Rimaszombathban tartatott Tekéntetes Vármegye Közgyűlése alkalmosságával, nagyon tisztelt, 's kedves Hazánk előtt is, mint egyes-szivű, Hazafi igen jól esmért Első Alispányunk Markusfalusi Mariassy István Ur említésbe hozta, ditsően Uralkodó szeretett Királyunk ő Felségének szerentsé-sen bekövetkezett születése napját; a' mellyre a' számosan egybe gyűllött Karok és Rendek forró indulattal, a' háromszori Vivátot felkiáltván, ezen emlékezetnek díszesebb tartatását e' mai napra határozták; a' mint is reggeli 10 óra tájban, a'

jelen lévő Tek. Vármegye Tisztviselőji, Tábla Birái, 's Rendei, nagy számmal a' Vármegye Házánál össze gyülekezvén, felül tisztelt Első Alispány Urnak vezérlése alatt, minden Vallás különböztetés nélkül, a' mozsáralnak dörgése mellett, a' Catholicus Templomba elmentek, és Fő Tisztelendő Kanonok Makkay Thadé Ur által, musika szó, 's trombita harsogás mellett pompásan szolgáltatott Szent Misénél jelen voltak. — Az ezen Városban lévő Reformatus Templomban is, Tiszteletes és Tudós Janka József Ur, egy e' végre alkalmaztatott Praedikatióval, könyörgéssel, és ezek után szép ékes-szó-lással el mondott e' következő Versekkel:

Hiv Magyarid' Fejedelme Ferentz 's több Nemzetek Attya!
A' le felé kigyózva futó Rima hallja, hogy a' mi —
Éllyen zengeteink harsog mindenfel néked.
A' Tisza gyors habokon, a' szöke Dunának ereszi —
'S a' Mátyás mohosúlt Várát csapkodja Budánál,
Ott a' Hazánk közbenjáró Palatinusa érti —
Hogy Koronás Testvére eránt a' Szombati Község —
Hiv Jobbágyi nemes szeretettel szive miként ég.
'S melly buzgón könyörög mai nap minden magyar érte,
Mint ki merő hivség, nemes áldozat olly szerető szív —
Melly Fejedelme eránt, mint Fárus métsese lángol,
A' Sasi Tóllak alatt, szabadon ki tsak úgy akar élni —
Hogy valakik azt tépni merik diribolja rakásra,
A' ki magyar kardal több századok ólta ki nyerte,
Hogy Fejedelmének dél szint koronája ragyogjon.
A' kinek e' mai nap gyönyörtűség hangzani 's mindég —
Hogy Koronás Fejedelmé Ferentz sok jó napot éllyen! Éljen!

Melendően megtisztelte ezen minden Hazánk előtt nevezetes emlékeztető napot.

Husztról T. Ns. Máramaros Vármegyéből Febr. 15-dikén: — E' folyó 1820-

dik esztendei Febr. 12-dik napja mi nálunk nevezetes fog maradni. Minekutánna ugyan is, a' mult 1819-dik esztendőben Megyénk felső részében, az úgy nevezett Felső-Járásban lévő számos neinesség ké-

résére, Tisztelt Első Al-Ispányunk, Tek. Szaplóczai Szaplóczay Pál Ur ditsőségesen Uralkodó Felsőges Királyunk születése napját az öszve sereglett számos nemesség jelenlétében Jood helységében, ezen öröm nap méltóságához képepest minden diszességgel meginnepelvén, Felsőges Urunk születése napját a' nevezett Járásban elfelejtietelenné tette; nem késnek Megyének Alsó Járási számos Nemesei 's hiv lakosai is e' f. esztendőben jó előre Tisztelt Al-Ispányunkat megkérni az eránt, hogy édes Hazánk legkegyelmesebb Attya és Királya születése napjának öröm Innepe az idén Alsó-Járásában tartattna meg: ennek következésében Tisztelt Első Al-Ispányunk, hogy a' Felsőges eránt való tántorithatatlan hívségbe 's tisztelet-tételbe mintegy vetélkedő Alsó-Járási Nemesség kérését, megbecsülje, 's ezen öröminnep nap méltóságát nevelhesse, Febr. 12-dik napjára Alsó Járásába Huszt Városába Vármegeye Gyűlést hirdetvén, 's ezen a' Gyűlésen a' Megyebéli Tisztviselőkn és az Alsó Járásból ezen öröm innep napra öszve sereglett több száz Nemeseken kívül a' szomszéd Ugotsa Vármegeyéből is több Földes Uraságok megjelenvén, minekutánna Tisztelt Első Al-Ispányunk fontos beszédével a' Gyűlést megújította, 's ditsőségesen Uralkodó Királyunknak, a' többek között a' közelébhi inséges időkben a' Megyebéli lakosokra kiírasztott kegyelmeit elő számlálván, ezekből igen érzékenyen egynéhány kötelességeket következtetett volna ki, a' jelenlévőkbe, Hazánk legkegyelmesebb Attya és Királya eránt való határtalan tisztelet-érzése felbuzdulván, Tisztelt Első Al-Ispányunknak huzdító beszédét berekesztü ezen szavai, éljen a' Király I. Ferentz!! egymás után huzomos ideig

harsogtak, mind bent a' Vármegeye házában mind kívül a' számos Nemesség és sokaság között, melly öröm kiáltásokra az itt fekvő gyalog katonaság Salvet lött, és a' mozsarak ropogási is hirdették a' Városban felbuzdult öröm érzést. — Nevezesítette ezt a' Gyűlést, hogy többeket elhalgassunk az is, hogy a' Király és Hazza szolgálatjában elerőtlenedett és elnyomorodott Vitézek felsegélésekre állandó Fundatiok tétettek oly kijelentéssel, hogy azon summák esztendőnként mindég Febr. 12-dik napján osztogattassanak ki az elnyomorodott Vitézeknek; minden Vallásbéli megkülömböztetés nélkül, az érdemesebbeknek. Ezek után a' Gyűlés egynéhány K. Parantsolatok felolvasása után bévégződvn, Tisztelt Első Al-Ispányunk a' Megyebéli Tisztviselőkkel 's felsereglett számos Uri Rendekkel, 's Nemesekkel a' katonaságtól kísértettvén legelább is a' Romano Catholicum Templombament be; innen azután az ájtatosságok és a' Szent Mise bévégződésével, a' Helvetziai Vallás-tételt követők Templomába gyülekezett be az örvendező sokaság; a' hol a' Hellybéli Prédikátor T. T. Kerepesi Kováts Mihály Ur, felvévén materiál a' Királyok könyvéből ezen cikkelyt: „ma örömnnek napja vagyom!!! Hát mi hallgassunk-e?“ ezen innep méltóságához és a' célhoz alkalmaztatott rövid és buzdító beszédével mint egy ólesztette a' fi gyelmetes halgatókat, 's nevelte kellemetesen, ditsőségesen uralkodó Felső Királyunk eránt való jobbágyi mély tisztelet és tántorithatatlan hívséget, 's minekutánna a' Királyért, 's az egész Cs. és K. Házért buzgón elmondott Imádság után LXI. Zsoltár 5-dik Verse „naphoz napok adassanak a' Királynak 's a' t.“ elénekeltetvén, és az Isteni tisztelet itt is bévé

geztetett volna, tisztelt Első Al-Ispányunk a' maga szállásán a' foglyulekezett Uri Rendeket és Tisztviselőket gazdagon megvendégelte, az ebéd közben dítsőségesen országló Királyunkért, a' Koronatorokos ö Cs. K. Fő Herczegeéért és az Uralkodó Felséges Austriai Ház Fő Herczegeéért öröm poharak ürítették, melly mindenkor a' mozsarak ropogtatásai által a' hint lévő örvendező sokaságnak is értésre esvén, a' szives éljen kiáltások huzomosan hallattak, s ezen egész nap buzgó örvendezések között telvén el, más napon hasonlóan folytatott ezen öröm innep nap, öszve gyülekeztvén ugyan is újra a' Rendek és a' Görög Catholicum Templomba seregelvén, itt is a' Mindenhatóhoz a' Királyok Királyához buzgó áhítatosságok mondattak Felséges Királyunk hosszas életéért, s így leve elfelejthetlenné az Alsó Járásában is ezen öröm innep napja.

Be boldog az olly nemzet, a' melly illy kegyelmes és dítsőségesen országló Fejedelem Kormányára alatt élhet!! — Be erős lehet az a' Királyi szék és pántza, a' mellynek alap köve és számolya az alattvalók tántorithatatlan hívsége, határtalan tisztelete és szeretete."

N. Váradról Februarius' 15 - dikén: Azon köz örömben, mellyel az Austriai Birodalomban, minden hiv népek ezen hónap 12 - dikén a' Felséges Ferentz Császár és Király áldott születése napját, mintegy leg jobb atyának meg anyai gyermekei innepelték, áldván a' jó Istent, hogy ennyi Nemzeteknek igaz boldogságára ily közönségesen szeretett jó atyát hozott ezen napon a' világra, — Nagy Várad is részt venni kívánván, ezen ohajtott napot a' legnagyobb örömmel és min-

den kitelhető fényességgel kívánta imelpelni, ugyan is előtte való nap már a' Vármegeye első Vice-Ispánya Mélt. Lányi Imre Ur ö Nagysága a' Vármegeye színét, és tisztviselőit ezen innepre meghíván e' jeles napon a' legszebb rendel és fényességgel a' Cathedrale Templomhoz kivitte: a' hova a' Herceg Hessen - Homburg derék lovasai, és a' Beaulieu örizeten most itt lévő gyalogjai is kirukkoltak. Az énekes nagy misét maga tartotta Püspök Gróf Csáky László ö Nagysága és a' Szentegyház előtt mind kézi fegyverekkel, mind mozsár ágyukkal salvék lövettettek. Mely solemnitás végződván, a' Ns. Káptalan minden köz legénynek fejenként egy egy font húst és egy egy icze bort adatott, a' nevezett Mélt. Püspök Ur pedig ekkor tsak ugyan a' leirt innep napnak örömeire mintegy 160 válogatott Uri vendégeknek fényes estvéli mulatást adott.

E r d é l y.

Kolo'svár, Februar. 20 - dikan. — Tháliának Temploma ujra megnyitott Városunkban. A' Nemzeti Színtjáltzó Társaság, — míg a' hazafi lélek s kedvesebb környülállások a' már 1813 óta külsőjére nézve kész Játékszint, belőlről is fel készithetné, — a' Gróf Rhédei László Ur Játékszinjében adja mutatványait; s a' Nemzet színe, mely a' telet itt szokta töltetni, itt találja föbb s kedveltebb mulattatását. A' Kócsi Jösef igazgatása alatt itt ujjonnan virágozni kezdett Nemzeti Színtjáltzó Társaság, érdemessé tette magát mindeneknek meg elégedésekre és hecsüllésekre. Többek a' jelesek s dícsőretre érdemesek mindkét nembéli színtjáltzóink között. Kócsi mint Odoardo Gallótti Emiliában, — Jancsó Játékszi-

nünk' Veteranussa, a' fel vidamító vigyolokban, — Czélestin mint XII. Károly's Rolla a' Napszüzeiben, — Székely mint Allonzó's Groff Hugo a' Bűnben, — Némethi mint Emir a' Keresztes Vitézekben. — Kemény a' fortélyos rollokban, — Rác mint Boho Misi's Gyáva Peti, — Ifj. Székely, Cséh, Kováts, 's Bartha az alsóbb rollokban; — a' szép nemből: Székelyné mint Cora, 's Mária az asszonyi érdemben, — S. Borbára mint 'Sigmund' felesége a' titkos Itelőszékben, — Kocsi Katalin mint Julia Roméoban, — 's több mások hazafi örömmel tölték el a' meg bájolt nézőket 's igazolák, azt hogy a' kedvező természettől nyert ajándék 's a' fáradhatatlan igyekezet ha nem egészen is, 'de sok részben ki potólják az idegen mesteri példák' látásának hijját. A' közelebbről elő adott darabok e' következők valának: Báthori Mária, a' Tatárok Magyar Országban, Galotti Emilia, a' titkos Itelőszék, Romeo és Julia, Napszüzei, Rolla halála, Asszonyi érdem, Genua's a' Boszszu, Nagy Zűrzavar, helytelen szemérmesség, Indusok Angliában, Zöld Martzi, 's több számtalanok; melyek közzül némelyekre csak azt jegyezhetjük meg, hogy haszinte a' régibb darabok ujjabb személyektől és eleven erővel adattatva, ujjabb-szint vésznek 's mindég kellemesek maradnak is a' nézők előtt: mindazáltal itt, hól a' hazai ifjuság a' Fő Kormányshéknél, 's az itt lévő három fő Oskolákban, hazafi vetélkedéssel igyekszik a' külső népek remek Darabjaikkal meg ajándékozni a' nemzetet, 's hól a' színjátzók is az ujjabb darabok bé tanulásában sok igyekezetet mutatnak, — itt mondom több darabokat ohajtottunk volna ki törteni a' Társaság'

darabjainak Lajstromából. Engedje a' Hazá' Geniussa, hogy ezen Társaság' több jelesekkal nevedkedve a' legelső rangúvá vállyon a' két testvér Magyar Hazában. Az itteni fáradhatatlan, 's munkálodni meg-nem szünő mu'sikai Eggyesület nem sokára derék mint két nemű énekesekkel fogja szaporítani ezen emelkedő Társaságot!!! — — Egy német Társaságis a' Scotti' igazgatása alatt csaknem hasonló szerencsével, adja itten, a' magyarral változtatva, mutatványit.

B. é c s.

Ausriában harmad naptól fogva a' hó éjjel nappal csaknem megszűnés nélkül esvén 's meglehetősen hideg is lévén, ismét Jannariusi telünk van. A' hó két lábnyi.

Tudományos Jelentés.

A' méhtariásnak különbözőkülönböző tartományokra 's környékekre, és eszterdőkre alkalmaztatott igen könnyű, hasznos, és gyönyörűséges módja, melyet hazájának hasznára öszveszedett, 's megpróbált, és maga tulajdon hoszszas tapasztalásai után. 3 rézre metszett táblákkal kiadott Kaló Péter, az Orv. Tud. Doktor Egerben. 1816. eszt. nagy 8. rétb. 32. árkus. Az ára 5 forint Váltó Czedulában.

Találtatik: Pesten Eggenberger és Kiss József Könyáros Uraknál.

Egerben. Haberl József Factor Urnál.

Debreczenben. Özvegy Csáthy Györgyné Könyváros Asszonyinál.

Kolozváron. Guttman János Könyáros Urnál 's a' t.